

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

1 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Nadejda Toma,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citirea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, declarat de avocatul Roman Plămădeală, în numele inculpatului

Rebeja Valeriu XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>18.03.2015 – 20.12.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>04.02.2019 – 23.06.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>13.11.2020 – 01.02.2021.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 decembrie 2016, Rebeja Valeriu a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere sau de a exercita activitate legată de producerea, păstrarea, transportarea, expedierea, vânzarea, distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru un termen de probă de 4 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Marchin D., însă în privința lui hotărârile judecătorești nu sunt contestate.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Rebeja V., urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, ***a obținut substanța narcotică - marihuana***, pe ***care a păstrat-o*** la el până la 2 februarie 2015, aproximativ ora 09.30, când, aflându-se la domiciliul său situat în XXXXXX,

XXXXXX, o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută **i-a înstrăinat-o** lui Cușnir E. și lui Manalachi D. substanțe care, fiind depozitate în două pachetele din polietilenă, în care se afla o masă vegetală uscată de culoare verzuie-închisă.

Conform rapoartelor de expertiză chimică nr. 2141 din 10.02.2015 și nr. 1371 din 13.02.2015, reprezintă - **marihuana, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă**, cu masa totală de 21,47 gr., ulterior au fost depistate și ridicate de la ultimii în cadrul percheziției corporale, efectuate de organul de urmărire penală pe XXXXXX, XXXXXX.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, **a obținut substanța narcotică - marihuana**, pe care **a păstrat-o** la sine la domiciliul situat în XXXXXX, XXXXXX, până la 2 februarie 2015 când, o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută **i-a înstrăinat-o** lui XXXXXX, investigator sub acoperire la efectuarea măsurii speciale de investigații - achiziția de control, la prețul de 1500 lei, substanță care, fiind constituită dintr-un pachetel de polietilenă, în care se afla o masă vegetală uscată de culoare verzuie-închisă, ulterior a fost ridicată de la ultimul.

Conform raportului de expertiză chimică nr. 1370 din 13.02.2015 **reprezintă - marihuana, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă**, cu masa totală de 9,045 gr.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, **a obținut substanța narcotică - marihuana**, pe care **a păstrat-o** la sine până la 2 februarie 2015, când în cadrul percheziției corporale și în domiciliul său situat în XXXXXX, XXXXXX, au fost depistate și ridicate mijloace financiare rezultate din înstrăinarea substanțelor narcotice, un pachetel din polietilenă, în care se conținea o masă vegetală uscată și mărunțită care, conform raportului de expertiză chimică nr. 1340 din 10.02.2015, **reprezintă - marihuana, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă**, cu masa totală de 38,26 gr., un aparat artizanal predestinat pentru consumul substanțelor narcotice, pe care au fost depistate urme de culoare cafenie închisă.

Conform raportului de expertiză chimică nr. 1045 din 20.02.2015, **reprezintă substanță narcotică - rășină de cannabis**, cu masa totală de 1,14 gr., precum și un cântar electronic la scară mică cu denumirea "CAMRY", pe care au fost depistate urme de culoare cafenie închisă.

Conform raportului de expertiză chimică nr.1046 din 22.02.2015, **reprezintă urme ale substanței narcotice - rășină de cannabis**.

Instanța a reținut că inculpatul Rebeja V. a recunoscut vina parțial și a declarat că este consumator de marihuana din anul 2011 și consumă droguri împreună cu prietenii săi. Nu face parte din grupări criminale și nu se ocupă de vânzarea substanțelor narcotice. La domiciliul său din XXXXXX a crescut singur o tufă de marihuana, de la care în luna septembrie a obținut aproximativ 50-60 gr. marihuana, din care fuma împreună cu prietenii. Manalache D. este medic de profesie și l-a ajutat cu analizele mamei sale, de asemenea acesta i-a promis că-l va ajuta cu bani. Astfel, într-o dimineață, aproximativ ora 09.00, Manalache D. a venit la el acasă și i-a lăsat suma 800 lei, a luat marihuana, cât a considerat și a plecat. După masă, Manalache D. a venit cu automobilul, împreună cu un prieten de-al său, care a rămas în automobil. În ogradă Manalache D. a intrat singur și i-a dat suma 800 lei, spunându-

i să-i mai dea substanțe narcotice. Deoarece era cu mâinile murdare, Manalache D. singur și-a luat marihuana, iar după plecarea acestuia a intrat poliția, l-a imobilizat pe el și alte două persoane care lucrau cu el. A adus pachetul cu marihuană pe care îl deținea, după care a fost efectuată percheziția. Poliția a luat pachetul cu marihuană și l-au condus la Departamentul corupție. Conform analizelor efectuate, s-a stabilit că a consumat marihuana. Pe Cușnir E. nu-l cunoaște, știe că este prietenul lui Manalache D. și au venit împreună la el. Nu vinde substanțe narcotice, a avut doar nevoie de bani și i-a dat acordul lui Manalache D. să-și ia marihuana, însă s-a primit că a vândut marijuana, deși Manalache D. și-a luat și ambalat singur substanța narcotică. Pe XXXXXX nu-l cunoaște și nu știe din ce motiv acesta și Cușnir E. au dat declarații că le-a vândut substanțe narcotice. I-a vândut substanțe narcotice doar lui Manalache D. Nu-l cunoaște nici pe Marchin D. și l-a văzut prima dată în ședința de judecată. Aparatul artizanal confecționat și utilizat pentru consumarea substanței narcotice precum și cântarul electronic au fost ridicate de către poliție. Semnătura de la f.d. 193-194, Vol. III îi aparține, însă nu poate explica diferența de declarații în privința sumei de 800 lei și a cântarului. Nu a contestat acțiunile organului de urmărire penală. Se căiește sincer de cele săvârșite.

Martorii Savca A., Barbăscumpă I. și Bădilă I. au indicat similar că a fost selectată o persoană din rândul consumatorilor de droguri care procura substanțe narcotice de la Rebeja V. și a acceptat să conlucreze cu organul de urmărire penală, fiind efectuată sub controlul organului de urmărire penală o achiziție de control a unei cantități de substanțe narcotice - marihuana de la Rebeja V. Ulterior acestor achiziții, a fost efectuată percheziție la domiciliul inculpatului, în cadrul căreia a fost depistate substanțe narcotice - marihuană, mijloace bănești transmise de către investigator în cadrul efectuării achiziției de control, precum și cântarul la scară mică pe care s-au depistat rămășițe de droguri. Inculpatul a fost reținut. **Între Rebeja v. și Marchin D. nu a fost stabilită legătura directă, fiind constatată legătura dintre consumatorii de droguri.**

Conform procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 02.02.2015, Rebeja V., domiciliat în XXXXXX, XXXXXX, a fost suspus măsurii speciale de investigații, începând din 02.02.2015 pe un termen de 30 zile.

Potrivit procesului-verbal de audiere a martorului cu date de identitate secretizate XXXXXX din 02.02.2015, a depus cerere de conlucrare cu organul de urmărire penală în vederea documentării activității criminale a lui Rebeja V., cunoscând că acesta realizează substanță narcotică – marihuana, la preț de 150 lei pentru 1 gr.

Prin procesul-verbal de ridicare din 02.02.2015, de la agentul sub acoperire XXXXXX a fost ridicat un pachet din polietilenă în care se afla o masă vegetală uscată asemănătoare cu marihuana.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, ca circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, în scop de înstrăinare, adică ***prelucrarea***, păstrarea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, ***psihotrope sau a analoagelor lor***, săvârșită în proporții mari.

Astfel, urmează a fi exclus calificativul *de un grup organizat*, prevăzut la lit. b), precum și semnele calificative – *prepararea, procurarea, expedierea, transportarea, distribuirea*, acestea nefiind confirmate în ședința de judecată.

Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Potrivit art. 46 Cod penal, prin grup criminal organizat se înțelege o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

Caracteristicile specifice grupului criminal organizat, potrivit doctrinei dreptului penal și practicii judiciare în materie similară, evidențiază trăsăturile grupului: statornicia grupului, formarea grupului din două sau mai multe persoane, constituirea unei reuniuni stabile, organizarea în prealabil a participanților grupului, scopul organizării grupului criminal de a comite una sau mai multe infracțiuni.

În speță, aceste caracteristici specifice grupului criminal organizat lipsesc, nefiind demonstrată stabilitatea și unitatea pretinsului grup, legătura între persoanele inculpate, care ar presupune durată și persistența legăturilor între participanți.

Specific grupului criminal organizat este unitatea membrilor, care presupune existența organizatorului și conducătorului, ceilalți fiind subordonați indicațiilor acestora pentru săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni planificate și dirijate de conducător, astfel fiind împărțite rolurile fiecărui membru al grupului criminal.

În legătură cu fapta incriminată inculpatului Rebeja V. sau inculpatului Marchin D. se constată lipsa similitudinii cu această trăsătură, astfel încât nu a fost demonstrată existența mai multor membri care și-ar fi împărțit rolurile. Mai mult, nici unul din inculpați nu a fost catalogat ca fiind organizatorul sau conducătorul grupului criminal. Simpla mențiune a acuzației privind existența unor terți nestabiliți de organul de urmărire penală și în privința cărora cauza este disjunsă nu servește drept temei de a considera existența unei grupări criminale.

Or, a fost demonstrat cu certitudine în cadrul cercetării judecătorești, unde atât Rebeja V., cât și Marchin D. au confirmat că nu se cunosc, că nu sunt membri ai unei grupări criminale și prima dată s-au văzut în ședința de judecată, iar acuzarea nu a administrat nicio probă ce ar demonstra contrariul. Totodată, martorii oculari Savca A., Barbăscumpă I. și Bădilă I. au indicat că între Marchin D. și Rebeja V. nu a fost stabilită legătura directă, fiind stabilită doar legătura dintre consumatorii de droguri.

Pe lângă aceasta, potrivit doctrinei dreptului penal trăsătura de reuniune stabilă a grupului criminal organizat atribuie existența condițiilor de acționare în baza unui plan, în care predomină o disciplină severă și o repartizare constantă a rolurilor între membrii grupului.

Iar, conform art. 42 alin. (6) Cod penal, participanții trebuie să întrunească semnele subiectului infracțiunii.

Deci, reieșind din faptul că grupul criminal organizat este o formă a participației mai avansată, fiecare participant la infracțiune urmează să întrunească semnele subiectului infracțiunii. La caz, pretinsele „alte persoane nestabilite” de către organul de urmărire penală, nici nu au fost identificate și, respectiv, nu întrunesc semnele subiectului infracțiunii incriminate.

Astfel, acuzarea calificând acțiunile inculpaților în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, s-a expus doar formal asupra învinuirii aduse, în care nu a demonstrat și nu a motivat în ce constau acțiunile inculpaților, nu a constatat existența cărorva legături între inculpați cu alte persoane, care ar fi membri ai unei grupări criminale și nici unul din membrii pretinsei grupări criminale nu a fost identificat de către organul de urmărire penală cu scopul de a fi interogată asupra circumstanțelor infracțiunii, nefiind stabilită nici transmiterea de către inculpați a drogurilor unui membru al grupului criminal organizat sau prin intermediul altor persoane, fapt ce demonstrează lipsa criteriilor grupului criminal organizat și denotă lipsa probelor concludente care ar dovedi comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, astfel, calificativul *grup criminal organizat* urmează a fi exclus pe motivul inexistenței condițiilor și trăsăturilor specifice acestui calificativ.

În baza probelor administrate, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate din art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, cu excluderea semnelor calificative *preparare, prelucrare, procurare, expediere, transportare, distribuire*, care nu și-au găsit confirmarea în ședința de judecată.

Deci, versiunea inculpatului nu a fost combătută prin probe administrate și cercetate în cadrul urmăririi penale și a judecării cauzei.

Potrivit art. 389 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată și nu poate fi bazată pe presupuneri.

Conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

Prin urmare, se atestă că acuzarea n-a prezentat probe suficiente că inculpatul prin acțiunile sale a săvârșit faptele infracțiunii incriminate, acționând prin participație, sub forma grupului criminal organizat, distribuind rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor - art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal.

Or, în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența semnelor calificative prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, acestea urmând a fi excluse din învinuirea înaintată.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, a recunoscut vina parțial și s-a căit sincer, anterior a fost condamnat, însă antecedentul penal este stins, se caracterizează satisfăcător, oficial este angajat în câmpul muncii, este căsătorit și are doi copii minori, se află la evidența medicului de familie cu diagnoza XXXXXX XXXXXX XXXXXX XXXXXX XXXX, concluzionând că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea pedepsei cu închisoare în limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere privind păstrarea, transportarea, vânzarea substanțelor narcotice.

Totodată, fiind stabilit că inculpatul s-a aflat în stare de arest aproximativ 13 luni, în privința inculpatului este oportună aplicarea dispoziției art. 90 Cod penal,

acordându-i acestuia posibilitatea de a se manifesta în societate în stricta executare a legii.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Tatiana Vidrașco, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal la 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau cu analoagele lor pe un termen de 5 ani.

Apelanta a invocat că *cantitățile de marihuană și rășina de cannabis depistate și ridicate de la inculpați nu a fost crescută, ulterior, preparată, prelucrată, în vederea obținerii produsului finit pe teritoriul Republicii Moldova, ci pe teritoriul altor țări, în cazul dat din Maroc, Spania, de unde, ulterior, deja substanța narcotică obținută - hașișul, este importat prin contrabandă, astfel este clar din start scopul acestei ierarhii criminale de persoane, care au intenția unică de a crește, prepara, prelucra, distribui și vinde ilegal droguri, inclusiv, de a transporta, tranzitând alte țări, inclusiv teritoriul Republicii Moldova, în scopul realizării acestora, pentru obținerea de profituri fabuloase, grupare care se caracterizează prin stabilitate, intenție unică de a obține profit de pe urma înstrăinării drogurilor, în cadrul căreia sunt divizate acțiunile ilegale ale fiecărui, membru, transportator, realizator ș.a., care sunt de diferite etnii, sau cetățeni ai diferitor state, marocani (cei care au crescut, preparat, prelucrat, distribuit și vândut drogurile la prima mână), spanioli (cei care au transportat, distribuit și vândut drogurile la mâna a doua, următorilor membri ai grupării criminale date, intenția acestora fiind unică, atât cu intenția primilor cât și următorilor intermediari, până la înstrăinarea drogurilor, fiind deja împărțite în doze mai mici, către consumatori), moldoveni (intermediari, cu aceeași intenție unică de a procura produsul finit etc, implicați în schema criminală dată, având, în final, toți un scop unic și comun de obținere a profitului de pe urma realizării drogurilor menționate, iar prin probele pertinente, utile și concludente administrate în cadrul urmăririi penale, a fost stabilită incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, fiind demonstrat pe deplin rolul fiecărui membru al grupării criminale în faptul punerii în circulație a drogurilor, în scop de înstrăinare, conform învinuirii înaintate.*

Or, este neîntemeiată concluzia primei instanțe privind neîntrunirea conceptului de *grup criminal organizat*, or, *chiar dacă nu au participat nemijlocit la trecerea peste frontiera de stat a substanțelor narcotice și psihotrope, inculpații știau despre proveniența acestora, având legături strânse cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acțiuni ce țineau de importul ilegal și comercializarea acestor substanțe pe teritoriul Republicii Moldova*, iar probele administrate atestă acțiunile în ansamblu ale inculpaților la comiterea infracțiunilor, în cadrul grupului criminal organizat, cu împărțirea între ei a rolurilor, și anume, fiind relevant inclusiv din depozițiile martorilor Savca A., Bădilă I. și Barbăscumpă I., care coroborează cu interceptările convorbirilor telefonice și înregistrările video efectuate, că rolurile, la care coparticipă și alte persoane nestabilite au fost divizate, astfel inculpații dirijau întreaga activitate de distribuție, vânzând substanțele interzise persoanelor pe care le cunoșteau.

Astfel, instanța de fond, constatând că inculpatul a săvârșit infracțiunile, urma să ia în considerație toate circumstanțele cauzei, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, comportamentul acestuia în timpul și după consumarea infracțiunii, precum și la examinarea cauzei în instanța de judecată.

Totodată, instanța de fond neîntemeiat a exclus agravanta *săvârșită de un grup criminal organizat* și a stabilit inculpatului o pedeapsă blândă.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Rebeja Valeriu a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere sau de a exercita activități în domeniul circulației legale a drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora pe termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere, cu includerea perioadei arestării preventive de la 16.01.2015 până la 01.03.2016.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Rebeja V., de comun acord și **împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală**, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație, activând în calitate de coautor, sub forma unui grup criminal organizat, pentru păstrare, procurare, expediere, transportare, distribuire și vânzare, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală **a obținut substanța narcotică - marihuana**, pe care **a păstrat-o** la sine până la 2 februarie 2015, aproximativ ora 09.30, când, aflându-se la domiciliul său situat în XXXXXX, XXXXXX, o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută **i-a înstrăinat-o** lui Cușnir E. și Manalachi D., substanțe care, fiind depozitate în două pachetele din polietilenă, în care se afla o masă vegetală uscată de culoare verzuie-închisă care, conform rapoartelor de expertiză chimică nr. 2141 din 10.02.2015 și nr. 1371 din 13.02.2015 **reprezintă - marihuană, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă**, cu masa totală de 21,47 gr., ulterior au fost depistate și ridicate de la ultimii în cadrul percheziției corporale, efectuate de organul de urmărire penală pe XXXXXX, XXXXXX.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, de comun acord și împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație, activând în calitate de coautor, pentru păstrare, procurare, expediere, transportare, distribuire și vânzare, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală **a obținut substanța narcotică - marihuana**, pe care **a păstrat-o** la sine la domiciliul situat în XXXXXX, XXXXXX până la 2 februarie 2015 când, o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută **i-a înstrăinat-o** lui XXXXXX, investigator sub acoperire la efectuarea măsurii speciale de investigații - achiziția de control, la prețul de 1500 lei, substanță care, fiind constituită dintr-un pachetel de polietilenă, în care se afla o masă vegetală uscată de culoare verzuie închisă, ulterior a fost ridicată de la ultimul și care, conform raportului de expertiză chimică nr. 1370 din 13.02.2015 **reprezintă - marihuană, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă**, cu masa totală de 9,045 gr.

Tot el, continuându-și acțiunile criminale, de comun acord și împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul punerii în

circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație, sub forma grupului criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor, pentru preparare, păstrare, prelucrare, procurare, expediere, transportare, distribuire și vânzare, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală ***a obținut substanța narcotică - marihuana***, pe care ***a păstrat-o*** la sine până la 2 februarie 2015, când în cadrul percheziției corporale și în domiciliul său situat în XXXXXX, XXXXXX, au fost depistate și ridicate mijloace financiare rezultate din înstrăinarea substanțelor narcotice, un pachetel din polietilenă, în care se conținea o masă vegetală uscată și mărunțită care, conform raportului de expertiză chimică nr. 1340 din 10.02.2015, ***reprezintă - marihuană, substanță narcotică, obținută artizanal din plantele de cânepă***, cu masa totală de 38,26 gr., un aparat artizanal predestinat pentru consumul substanțelor narcotice, pe care au fost depistate urme de culoare cafenie închisă care, conform raportului de expertiză chimică nr. 1045 din 20.02.2015 ***reprezintă substanță narcotică - rășină de cannabis***, cu masa totală de 1,14 gr., precum și un cântar electronic la scară mică cu denumirea CAMRY, pe care au fost depistate urme de culoare cafenie închisă care, conform raportului de expertiză chimică nr. 1046 din 22.02.2015 ***reprezintă urme ale substanței narcotice - rășină de cannabis***.

Instanța de apel a statuat că probele administrate dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea circulației ilegale ***a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor***, în scop de înstrăinare, prin ***producerea, prepararea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor***, săvârșită în proporții mari, ***cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă***, săvârșită de un grup criminal organizat.

Or, declarațiile martorilor Savca A., Bădilă I. și Barbăscumpă I. în coroborare cu interceptările convorbirilor telefonice și înregistrările video efectuate, reflectă situația veridică privind ***transportarea, păstrarea și distribuirea*** în scop de înstrăinare ilegală a substanțelor narcotice de către inculpați.

Cu toate că pe parcursul procesului penal inculpatul a pledat nevinovat, susținând că nu a transportat, păstrat și distribuit în scop de înstrăinare ilegală substanțe narcotice în proporții deosebit de mari, probele administrate denotă contrariul, ***fîind puse la bază declarațiile martorilor Savca A., Bădilă I., Barbăscumpă I. în cumul cu probele materiale, care, din punct de vedere al coroborării lor, conduc la concluzia certă privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal.***

Astfel, este nefondată concluzia primei instanței privind neîntrunirea elementului de *grup criminal organizat*, deoarece inculpații ***chiar dacă nu au participat nemijlocit la trecerea peste frontiera de stat a substanțelor narcotice și psihotrope, ei cunoșteau despre proveniența acestora, având legături strânse cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acțiuni ce țineau de importul ilegal și comercializarea acestor substanțe pe teritoriul Republicii Moldova, ceea ce se reflectă prin probatoriul administrat***, ce atestă acțiunile în ansamblu ale inculpaților la comiterea infracțiunilor, în cadrul grupului criminal organizat, cu împărțirea între ei a rolurilor.

Deci, este greșită calificarea infracțiunii comisă de inculpatul Rebeja V. în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, efectuată de primă instanță, or, în speță cu certitudine se confirmă semnele agravante - grup criminal organizat.

Prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzute de norma penală specială, acțiunile lui Rebeja V. urmează a fi încadrate în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, ca circulația ilegală *a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor*, în scop de înstrăinare, prin *producerea, prepararea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea*, păstrarea, *expedierea, transportarea, distribuirea* și înstrăinarea *ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor*, săvârșită în proporții mari, *cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă*, săvârșită de un grup criminal organizat.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 70, 75 Cod penal.

5. Avocatul Roman Plămădeală a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că învinuirea înaintată inculpatului în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal nu și-a găsit confirmare sub aspect de drept și de fapt, învinuirea în sine constituind o presupunere fără legătură faptică și logică.

Astfel, învinuirea formulată, expusă în decizia instanței de apel este una greșită, nefiind bazată pe probe concludente, pertinente, utile ce ar demonstra comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal.

Potrivit art. 46 Cod penal, prin grupul criminal organizat se înțelege o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

Caracteristicile specifice grupului criminal organizat, potrivit doctrinei, dreptului penal și practicii judiciare în materie similară, evidențiază trăsăturile grupului: statornicia grupului, formarea grupului din două sau mai multe persoane, constituirea unei reuniuni stabile, organizarea în prealabil a participanților grupului, scopul organizării grupului criminal de a comite una sau mai multe infracțiuni.

În speță, lipsesc caracteristicile specifice grupului criminal organizat, nefiind demonstrată stabilitatea și unitatea pretinsului grup, legătura între persoanele inculpate, care ar presupune durată și persistență a legăturilor între participanți.

Specific grupului criminal organizat este unitatea membrilor, care presupune existența organizatorului și conducătorului, ceilalți fiind subordonați indicațiilor acestora pentru săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni planificate și dirijate de conducător, astfel fiind împărțite rolurile fiecărui membru al grupului criminal.

Făcând o tangentă cu fapta constatată inculpatului, se constată lipsa similitudinii cu această trăsătură, astfel încât nu a fost demonstrată existența mai multor membri care și-ar fi împărțit rolurile, fiind stabilit și faptul că nici unul din inculpați nu a fost catalogat ca fiind organizatorul sau conducătorul grupului criminal. Simpla mențiune a acuzării privind existența unor terți care nu au fost stabiliți de organul de urmărire penală și în privința cărora cauza este disjunctă nu servește temei de a considera existența unei grupări criminale.

Or, acest fapt a fost demonstrat cu certitudine în cadrul cercetării judecătorești, unde inculpații au confirmat că nu se cunosc, că nu sunt membri ai unei grupări criminale și prima dată s-au văzut în ședința de judecată, iar acuzarea nu a prezentat nicio probă ce ar demonstra contrariul.

Potrivit doctrinei dreptului penal, trăsăturile privind reuniunea stabilă a grupului criminal organizat, atribuie existența condițiilor de acționare în baza unui plan, în care predomină o disciplină severă și o repartizare constantă a rolurilor între membrii grupului.

Conform art. 42 alin. (6) Cod penal, participanții trebuie să întrunească semnele subiectului infracțiunii.

Astfel, în cazul grupului criminal organizat, care este o formă a participației sub o formă mai avansată, fiecare participant la infracțiune urmează să întrunească semnele subiectului infracțiunii. La caz, pretinsele „alte persoane nestabilite” de către organul de urmărire penală nici măcar nu au fost identificate.

Potrivit art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

Încadrând acțiunile inculpatului în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, acuzarea și instanța de apel, la emiterea deciziei, s-a expus formal asupra învinuirii înaintate, nu a demonstrat și nu a motivat în ce constau acțiunile inculpatului, nu a constatat existența cărorva legături între inculpat și alte persoane care ar fi membri ai unei grupări criminale, nu a identificat acești membri, nu s-a constatat transmiterea de către inculpat a drogurilor unui membru al grupului criminal organizat sau prin intermediul altor persoane, fapt ce demonstrează incontestabil lipsa criteriilor grupului criminal organizat.

Deci, învinuirea formulată inculpatului este greșită și nu se bazează pe probe ce ar demonstra comiterea infracțiunii incriminate, iar instanța de fond corect a exclus calificativul *grup criminal organizat*, prevăzut la lit. b) și a încadrat acțiunile acestuia în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, analizând detaliat toate probele administrate.

Totodată, conform principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului, inclusiv, prezentarea și audierea martorilor, această obligație revine „(...) celor care au responsabilitatea de a decide vinovăția sau nevinovăția unui acuzat (...)” (*cauza CEDO Dan c. Moldovei din 05.07.2011*).

Prin urmare, soluția instanței de apel că sunt nefondate argumentele primei instanțe privind neîntrunirea elementului de grup criminal organizat este una nejustificată și lipsită de argumentare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de

această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*)

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond a indicat în fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, că inculpatul: *„urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, a obținut substanța narcotică - marihuana, pe care a păstrat-o la el..., o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută i-a înstrăinat-o lui..., conform raportului de expertiză chimică nr. 1045 din 20.02.2015, reprezintă substanță narcotică - rășină de cannabis...”,* dar, contrazicându-se, a încadrat acțiunile lui în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, ca circulația ilegală **a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor**, în scop de înstrăinare, adică **prelucrarea, păstrarea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, săvârșită în proporții mari** (pct. 2. din decizie).

Ori, asemenea calificative ca **circulația substanțelor psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare, prelucrarea ilegală a substanțelor psihotrope sau a analoagelor lor, săvârșită în proporții mari**, nu sunt descrise, deci nici constatate în fapta infracțională, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței, acestea lipsind și în fapta imputată inculpatului prin rechizitoriu (*f.d. 47-49*).

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Conform art. 66 alin. (2) pct. (1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. În corespundere cu 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) a depășit limitele învinuirii formulate, indicând că: „...**chiar dacă inculpații nu au participat nemijlocit la trecerea peste frontiera de stat a substanțelor narcotice și psihotrope, el cunoșteau despre proveniența acestora, având legături strânse cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, acțiuni ce țineau de importul ilegal și comercializarea acestor substanțe pe teritoriul Republicii Moldova, ce atestă acțiunile în ansamblu ale inculpaților la comiterea infracțiunilor, în cadrul grupului criminal organizat, cu împărțirea între ei a rolurilor...**”, deoarece aceste împrejurări de fapt și de drept, fapte și episoade adăugătoare, nu au fost imputate inculpatului prin rechizitoriu, dar și contrazic faptei infracționale descrise, considerate ca dovedită: „...**marihuană, substanță narcotică,**

obținută artizanal din plantele de cânepă...”, fiindu-i afectat dreptul de a ști pentru ce faptă concretă este învinuit, adică dreptul la apărare (f.d. 47-49);

b) a indicat în fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, că inculpatul: „*urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, a obținut substanța narcotică - marihuana, pe care a păstrat-o la el..., o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută i-a înstrăinat-o lui..., conform raportului de expertiză chimică nr. 1045 din 20.02.2015, reprezintă substanță narcotică - rășină de cannabis...*”, dar, contrazicându-se, a încadrat acțiunile lui în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, ca *circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor, în scop de înstrăinare, prin producerea, prepararea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor*, săvârșită în proporții mari, *cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă*, săvârșită de un grup criminal organizat.

Ori, asemenea calificative și circumstanțe în fapt și drept ca *producerea, prepararea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și înstrăinarea ilegală a substanțelor psihotrope sau analoagele lor, cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă*, nu sunt descrise, deci nici constatate în fapta infracțională, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței, acestea lipsind și în fapta imputată inculpatului prin rechizitoriu (f.d. 47-49);

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Mai mult, concluziile sumare, neclare divergente și nemotivate pe probe concrete că: „*... inculpatul Rebeja V., de comun acord și împreună cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație, activând în calitate de coautor, sub forma unui grup criminal organizat, pentru păstrare, procurare, expediere, transportare, distribuire și vânzare, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală, fiind puse la bază declarațiile martorilor Savca A., Bădilă I., Barbăscumpă I. în cumul cu probele materiale, care, din punct de vedere al coroborării lor, conduc la concluzia certă privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal ...*”, mai ales în situația în care martorii Savca A., Barbăscumpă I. și Bădilă I. au indicat similar că *între Rebeja v. și Marchin D. nu a fost stabilită legătura directă, fiind constatată legătura dintre consumatorii de droguri*, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Deoarece, încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Totodată, dat fiind, că unicul temei legal pentru deținerea în arest a inculpatului - executarea pedepsei cu închisoare, va înceta de drept odată cu casarea deciziei instanței de apel, acesta revenind la pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării ei, potrivit art. 90 Cod penal, aplicată prin sentința instanței de fond (*pct. 1., 4. din decizie*), Rebeja Valeriu urmează a fi eliberat din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Roman Plămădeală, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, în privința inculpatului Rebeja Valeriu XXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Rebeja Valeriu XXX urmează a fi eliberat din Penitenciar dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 26 februarie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nadejda Toma

Victor Boico